

Brošura sa informacijama za zatvorenike sa invaliditetom

**Ova brošura vam daje informacije o
životu u zatvoru i gde možete da
dobijete pomoć da nešto uradite**

Copyright information

© Offender Health and Prison Reform Trust 2009

This publication can be shared copied distributed and transmitted but not sold. It can not be altered in any way without the permission of the copyright owners.

First published in 2004 by the Prison Reform Trust kindly supported by Lloyd's Charities Trust
This edition published in 2009 by the Prison Reform Trust kindly supported by the Hadley Trust and Offender Health.

Many thanks to the following for their help with this booklet:

- Mencap, Her Majesty's Inspectorate of Prisons, Cloisters, Race Equality Action Group and all the disability liaison officers and other prison staff who commented on the draft
- staff and prisoners at HMP Birmingham, HMP Downview, HMP Feltham and HMP Leyhill for their help with focus groups
- Offender Health and PRT staff for content, photos and design

Šta je u ovoj brošuri?

Stranica

Kako da dobijete pomoć u zatvoru	4
Koga treba da pitate za pomoć	5
Šta da uradite u slučaju da	
• ste uznemireni ili zabrinuti. Ili ako vas neko zlostavlja	6
• vam je teško da razumete obaveštenja	7
• vam je teško da nešto obavite u zatvoru	7
• ste bolesni ili morate da uzmete lekove	8
• ste nezadovoljni nečim u zatvoru	9
Druge stvari s kojima vam treba pomoć	10
Život nakon zatvora	12

Odakle da dobijete ovu brošuru

- Ako ne posedujete vlastiti primerak ove brošure tražite od službenika koji je za vas lično zadužen (personal officer) ili službenika zaduženog za invalide (disability liaison officer) da vam je da.
- Možete i da tražite da dobijete neke od tih informacija na CD.
- Obratite se pismeno Prison Reform Trust, FREEPOST ND6125, London, EC1B 1PN

O čemu se radi u ovoj brošuri?

- Mnogo ljudi u zatvoru pati od oboljenja kao što su autizam, astma i depresija.
- Ova brošura odnosi se na zatvorenike invalide.
- Daje vam važne informacije o zatvorskom životu i pomoći koju možete da dobijete.
- Ima još jedna brošura pod nazivom Information Book for Prisoners with a Disability i možete zatražiti da je vidite. Daje vam više podataka o onome što se nalazi u ovoj brošuri.

Kako da dobijete pomoć koja vam je potrebna u zatvoru

- Pametno je da što pre možete obavestite zatvorsko osoblje o svom invaliditetu ili ako vam sa nečim treba pomoć.
- Zatvorsko osoblje **mora** da uradi sve šta mogu da vam pruže pomoć koja vam je potrebna. U zakonu piše da to moraju da urade.
- Zatvorsko osoblje će držati ono što im kažete u poverenju.

Kakvu vrstu pomoći mora da vam pruži zatvorsko osoblje?

Zatvorsko osoblje mora da vam pruži svu pomoć koja vam je potrebna da postanete deo zatvorskog života. Zatvorsko osoblje mora vam pomoći ako vam treba da

- razumete informacije ili šta vam se kaže
- obavljate posao ili se obrazujete (obrazovanje je kada učite nove stvari)
- održavate kontakt sa familijom i prijateljima
- ostanete u dobrom zdravlju

Od koga treba da tražite pomoć u zatvoru

Glavni ljudi od kojih možete da tražite pomoć u zatvoru su

1

Zatvorski čuvari ili službenik koji je lično za vas zadužen

Sa zatvorskim čuvarima možete da govorite o **svemu** što hoćete da pitate ili za šta vam treba pomoć.

2

Službenik zadužen za invalide (disability liaison officer, njih se nekad skraćeno zove DLO)

- To lice radi u zatvoru. Njihova dužnost je da pomognu zatvorenicima sa invaliditetom.
- Možete tražiti da sa njima govorite u bilo koje vreme. Ako vam treba, zatražite od osoblja da vam pomognu u tome.
- Sa službenikom zaduženim za invalide možete govoriti o bilo kakvoj pomoći koja vam treba u vezi vašeg invaliditeta ili o stvarima koje vam je teško da obavite.

3

Lekari ili medicinske sestre (zdravstveno osoblje)

- S njima možete govoriti o bilo kakvim zdravstvenim problemima koje imate. Ili ako vas nešto brine ili uznemirava.

- ✓ **Tražite pomoć od zatvorskog osoblja kad god vam treba.**
- ✓ **Recite zatvorskome osoblju ako imate poteškoća da nešto uradite. Oni moraju da vam pruže pomoć koju trebate.**

Šta da uradite ako

1

Uznemireni ste ili vas nešto zabrinjava. Ili vas neko maltretira.

Jako je **važno** da nekoga obavestite o tome.

Možete da govorite sa

- bilo kojim članom osoblja
- lekarom ili medicinskom sestrom
- slušaocem ili drugarom. To su drugi zatvorenici čija je uloga da vam pomognu ako ste uznemireni ili zabrinuti. Oni nekada nose specijalne majce.
- službenikom koji je zadužen za invalide
- kapelanom (chaplain). To je lice koje se bavi religijom. Ali ne morate biti religiozni da razgovarate sa kapelanom
- ljudima izvan zatvora koji se zovu **Samaritanci (Samaritans)**. Oni su na raspolaganju u svako vreme ako ste uznemireni ili zabrinuti. Možete ih nazvati na 08457 90 90 90.

Šta da uradite ako

2

Teško vam je da razumete obaveštenja ili šta vam ljudi govore

Zatvorsko osoblje treba da vam

- pomogne da razumete obavesti
- saopšte te obavesti na način koji možete lako da razumete.

Možete da tražite od svakog člana zatvorskog osoblja da vam

- saopšti te obavesti na jednostavniji način
- saopšti te obavesti na neki drugi način kao što je jednostavnim rečima sa slikama ili na CD
- pročitaju ih naglas. Ili da vam pomognu da razumete stvari kao što su obrasci i pisma
- i osoblje u biblioteci isto treba da vam pomogne da dobijete informacije na način koji možete lako da razumete.

3

Teško vam je da nešto obavite u zatvoru jer imate zdravstvenih problema ili invaliditet

Možete da govorite sa

- nekim od zatvorskih čuvara
- službenikom zaduženim za invalide

- u nekim zatvorima postoje drugi zatvorenici čija je uloga da pomažu zatvorenicima sa invaliditetom. Oni nekada nose specijalne majce

Zatvorsko osoblje mora da uradi sve šta može da vam olakša stvari.

4

Nećim ste nezadovoljni ili mislite da je zatvor nešto pogrešno uradio

- Pitajte zatvorsko osoblje šta da uradite ako niste zadovoljni s nečim u zatvoru. Ili vam možda mogu pomoći drugi zatvorenici.
- Možda ćete morati da ispunite obrazac u kojem kažete čime niste zadovoljni. Možete da tražite pomoć sa ispunjavanjem tog obrasca.
- Ako hoćete da kažete nešto vrlo povjerljivo možete da ispunite specijalni obrazac koji se zove obrazac za **poverljivi uvid (confidential access form)**.
- Izvan zatvora postoje ljudi koji se zovu **Nezavisni odbor za inspekciju (Independent Monitoring Board IMB)**. Ako imate problema u zatvoru možete da tražite da s njima govorite.
- Ako oni ne mogu da vam reše problem, možete da pišete **Narodnom pravobranitelju za zatvore i uslovnu slobodu (Prisons and Probation Ombudsman)** na ovu adresu:

Prisons and Probation Ombudsman
Ashley House
2 Monck Street
London SW1P 2BQ

Ako ste nezadovoljni zdravstvenom zaštitom koju dobivate

- Prvo govorite sa nekim iz zdravstva da vidite da li možete da rešite problem
- Ako zdravstveno osoblje ne može da vam reši taj problem, možete dobiti pomoć od grupe izvan zatvora koja se zove Nezavisne advokatske usluge za žalbe (**ICAS**)
- Broj telefona za ICAS možete dobiti od zatvorskog osoblja, u biblioteci ili ako nazovete ljude koji se zovu NHS Direct na **0845 4647**

5

Loše se osećate ili vam trebaju lekovi

Ako ste bolesni ili imate problema sa očima ili zubima

- Tražite da odete lekaru, medicinskoj sestri, zubaru ili optičaru
- Ako ne možete dobiti pomoć koja vam treba u vašem zatvoru, osoblje će odlučiti šta treba da se uradi
- **Ako vam trebaju lekovi**
  - recite zatvorskome osoblju da vam trebaju lekovi
  - lekar u zatvoru daće vam lekove koje trebate
  - možda ćete smete držati te lekove u svojoj ćeliji. Zatvorsko osoblje će vam to saopštiti.

Druge stvari s kojima vam treba pomoć

O tome možete više saznati u opširnijoj brošuri.

Rasprave

(Ako prekršite zatvorske propise možda morate da idete na raspravu. Tu se govori o onome šta se desilo.)

- Upravnik zatvorskog osoblja mora da vam pomogne da razumete šta se dešava.
- Ako ne razumete, može vam se dopustiti da povedete nekoga sa sobom.
- Recite upravniku ako ste prekršili neki propis jer ga niste razumeli.
- Može vam pomoći vaš advokat.

Ćelija

Vaša ćelija ili lice sa kojim je delite

- Govorite sa zatvorskim osobljem ako imate problema sa svojom ćelijom ili sa licem kojim delite ćeliju.

Hrana

- Recite lekaru ili medicinskoj sestri ako ne smete jesti neke vrste hrane.
- Zatvor će vam napraviti specijalnu hranu ako to odobri lekar ili medicinska sestra.
- Recite zatvorskom osoblju ako vam treba pomoć da izaberete hranu.

Obrasci

- Zatvorsko osoblje će vam dati pomoć koja vam treba sa ispunjavanjem obrazaca.
- Mogu vam pomoći i drugi zatvorenici.

Novac i socijalna pomoć

- Recite zatvorskom osoblju ako vam treba pomoć s novcem ili socijalnom pomoći. Oni će vam reći ko može da vam pomogne.
- **Morate** obavestiti kancelariju od koje dobivate socijalnu pomoć da ste sada u zatvoru.

Propisi

- Zatvorsko osoblje treba da vas obavesti o pravilima. Tražite da vam objasne sva pravila koja ne razumete.

Pretrage

(kada se pretražuje vaše telo)

- Recite zatvorskom osoblju ako vam je pretraga problem zbog invaliditeta ili zdravstvenog stanja.
- Zatvorsko osoblje će naći najpogodniji način da obavi pretragu.

Plan služenja kazne

- Službenik koji je lično za vas zadužen ili upravnik za zatvorenike daće vam svu pomoć koja vam treba.

Posete prijatelja ili rodbine

- Zatvorsko osoblje će vam dati svu pomoć koja vam treba da dobivate posete ili održavate kontakt s ljudima.

Zaposlenje ili obrazovanje

- Recite zatvorskom osoblju ili službeniku zaduženim za invalide ako imate problema sa poslom ili obrazovanjem,.
- Oni moraju da daju sve od sebe da vam pomognu da obavljate posao ili se obrazujete (obrazovanje je kada učite nove stvari)

Život nakon zatvora

- Zatvorsko osoblje može da vam pomogne da se pripremite za život nakon zatvora.

Stvari koje treba organizovati pre nego što izađete iz zatvora.

Socijalna pomoć

- Možete da uložite molbu za socijalnu pomoć od Jobcentre Plus.
- Tražite pomoć od Tima za preseljenje (resettlement team).

Lekar

- Tražite pomoć od tima za zdravstvenu zaštitu da nađete lekara kad izađete iz zatvora.

Opšta pomoć za život izvan zatvora

- Možda morate da stupite u kontakt sa ljudima iz socijalne službe u području gde ćete živeti. Vaši prijatelji ili rodbina mogu to uraditi za vas.
- Možete za to tražiti pomoć od Tima za preseljenje (resettlement team).ili od Tima za zdravstvenu zaštitu. Oni mogu da vam kažu i o drugim izvorima pomoći nakon izlaska.

Stambeni smeštaj (ako nemate gde da živite)

- Tražite pomoć od Tima za preseljenje (resettlement team).
- Moguće je da u vašem zatvoru postoje i posebni ljudi s kojima možete da govorite o mestima za stanovanje izvan zatvora.

Dozvola (Licence)

(Ako vam je kazna duža od godinu dana po izlasku iz zatvora moraćete se vladati po nekim propisima. Ti propisi se zovu **Dozvola/Licence**)

- Lice koje se zove **upravnik za prestupnike (offender manager)** pobrinuće se da razumete i poštujete te propise. Moguće je da vam može pomoći i sa drugim stvarima.

Zaposlenje, kursevi za obuku ili obrazovanje

- Tražite pomoć od tima za obrazovanje ili preseljenje da vam pomognu da nađete posao ili obuku nakon što izađete iz zatvora.

Prison Reform Trust 15 Northburgh Street London EC1V OJR

Telephone: 020 7251 5070

Email: prt@prisonreformtrust.org.uk www.prisonreformtrust.org.uk

Registered Charity No: 1035525 Company Limited by Guarantee:
2906362